Ч. 296 (13.841). Львів, неділя 4. листопада 1934. Poczłowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.922.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·50 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Виконайте свій обовязок!

СЛОВО ДО НАШИХ ПІСЛЯПЛАТНИКІВ, ПЛАТНИКІВ І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ.

Місяць української преси минув, але у витаминтвах наших пресових органів не лишив по собі помітного і реального сліду. Читачі нашої преси показали себе якось мало чутливими на поклики, заохоти та переконування в тому, що належність за газету треба платити точно, що зокрема в місяці преси треба вирівнувати залеглости та зєднувати нашій пресі нових передплатників.

Тепер **входимо в місяць української книжки**, себто в місяць інтенсивнішого, як звичайно, поширювання друкованого слова, до якого належить і преса. І тому в цьому місяці теж кожний культурний український громадянин не може забувати на свої зобовязання супроти української незалежної преси.

Хто вирівнає залеглости, той причиниться до скріплення життєздатности і справности преси. Хто з післяплатника стане передплатником, той дасть може пресі вільніше дихнути і подумати замість про боротьбу з матеріяльними труднощами про поліпшення редакційної частини газети.

Щоби нашим післяплатникам, платникам і передплатникам улекшити виконання своїх зобовязань супроти нашого щоденника, Адміністрація „Діла" висилає з нинішнім числом усім окремі упімнення з **поштовими складанками**, на яких зазначує, хто скільки винен і скільки має негайно вислати, щоби вирівнати залеглости по кінець жовтня. Впертих неплатників буде Адміністрація в другій половині листопада **викреслювати з листи пренумераторів, буде оголошувати їхні прізвища разом із висотою залеглостей у щоденнику і буде доходити своїх грошевих претенсій судовою дорогою.**

Крім того Адміністрація нашого щоденника заповідає книжкову премію для всіх тих передплатників, що в листопаді вирівнають передплату по кінець грудня цього року. На премію призначені **Спомини М. Галущинського**, що появились уже окремою книжкою і спомини п. н. **„Я з більшістю" Д. Лукіяновича.**

Всім нашим передплатникам, післяплатникам і читачам не можна ніколи забувати, що найкращою допомогою і найкращою формою підтримки української незалежної преси є не що інше, як **точне присилання передплати та своєчасне вирівнування залеглостей.** Поширення і стан преси кожного народу є найкращим показчиком і мірилом його культури. Тому треба старатися виявити свою культурність підтримкою рідної преси.

Перед упадком уряду Думерґа.

ПАРИЖ, 2. 11. ПАТ. Політичні кола побоюються, що між прем. Думерґом і радикальними міністрами не дійде до згоди в справі зміни конституції. Вчора цілий день відбувалися наради і розмови. Перед вечором през. Лєбрен приняв міністра внутрішніх справ, з яким відбув одногодинну нараду. Здогадуються, що прем. Думерґ обстоюватиме, щоби президент Франції мав право розвязувати палату послів без згоди сенату. В такому випадку радикальні міністри уступили би і прем. Думерґ створив би новий уряд без радикалів або зажадав би від сенату розвязання палати послів.

Нині відбудеться в 5-ій год. пополудні нарада ради міністрів після рішаючої розмови прем. Думерґа з радикальними міністрами. Радикальні кола кажуть, що дійде до упадку уряду прем. Думерґа. Правиця переконана, що з огляду на міжнародне положення вимоги державної політики Франції візьмуть верх.

Трицять тисяч війська розбило повстанців.

ПАРИЖ, 2. 11. ПАТ. Колишній еспанський соціялістичний міністр Прієто, який утік до Парижа, змалював кореспондентові „Пті Журналь" від повстання в Еспанії так: Від трьох років правиця намагалася захопити владу. Маси були невдоволені надто правою політикою уряду. Більшість еспанців є республиканцями. Витворилось таке несподіване положення, що теперішні республиканські уряди більше ворожі свободі народу, ніж прихильники монархістичних урядів. В Еспанії є тепер лад, але тільки на показ, для закордону. Щоби здавити повстання в Астурії уряд змобілізував 30.000 вояків. Війська послуговувались тяжкими гарматами і бомбами, які скидали літаки. Повстанців розгромили кольорові війська та побили їх тому, що населення по містах не було підготоване до боротьби, а синдикалісти не взяли участи в замаху. Тому урядові Леру вдалося розбити повстанців. Поворот монархії в Еспанії тепер неможливий. Теперішній республиканський уряд веде дуже небезпечну політику для цілости Еспанії.

В Еспанії вбили 257 священиків.

Еспанська преса стверджує, що між жертвами кривавої революції в Астурії находиться 27 священиків і черців. Тому, що не відомо, що сталося з кількадесятьма іншими священиками, можна здогадуватися, що число жертв зміж еспанського духовенства значно більше.

Державна рада в Австрії.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Президент Мікляс призначив вчера на внесок канцлера Шушніґа 50 членів державної ради, 40 членів культурної ради і 50 членів господарської ради. Президентом державної ради призначили директора державних залізниць Нака. Склад краєвих рад устійнять пізніше. До них увійдуть начальники країв і краєві фінансові референти.

Засада відкритих дверей.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Контрадмірал і командант воєнного порту Ейтс Стерлінґ виголосив промову домагаючись, щоби Злучені Держави збільшили свою воєнну і торговельну фльоту. Мусимо покорятуватись — казав він — цілою нашою морською силою, щоби зберегти свободу рухів на Далекому Сході. Знову державний підсекретар Філіпс заявив у Вашинґтоні, що Злучені Держави не злякаються ніяких зусиль, щоби вдержати засаду відкритих дверей на Далекому Сході.

Рада Ліґи Націй зійдеться 21. листопада.

З Женеви повідомляють, що предсідник ради Ліґи Націй мін. Бенеш скликав надзвичайне засідання 21. листопада ц. р. На черзі нарад буде тільки плєбісцит у басейні Сари.

Перед сесією сойму.

Львів, 2. листопада 1934.

Після того, як декрет президента у конституційному терміні скликав сойм на нову звичайну буджетову сесію, маршал сойму призначив перше засідання на день 6. листопада ц. р. В той спосіб починається в Польщі кількамісячний період, в якому треба і бодай в обмежених розмірах можна говорити про речі, про які годі казати при відсутності соймової трибуни.

Йдуть останні приготування до того парляментарного періоду з обох сторін: уряду і політичних партій. Такими підготовчими кроками уряду з увагою на сойм була недавня промова полк. Славека про моральну санацію у санаційному таборі (про типа, що все готов до послуг: „добре, але скільки за це дістану..."), — під адресою сойму промовляв теж два дні тому у Варшаві, на Зїзді керманичів реґіональних ґруп ББ, — премієр Козловський.

Традиція післятравневих урядів каже їм підкреслювати виключно господарський, буджетовий, характер осінньої сесії сойму, і мабуть тому теж і премієр Козловський весь час говорив виключно на теми буджету й актуальних господарських справ держави та плянів уряду. Що-правда, деякі з тих справ є того роду, що їх годі зараховувати до нудних тем теоретичної дискусії фахівців-економістів: вони найбільш дошкульно торкаються всіх рядових громадян держави, бючи їх по кишенях...

Така справа — це буджетовий дефіцит. У поверх 2-міліярдовому буджеті на черговий рік, з яким уряд приходить перед сойм, згори передбачений дефіцит у висоті 150 міліонів зол. Першісний короткий офіціяльний комунікат заповідав, що той дефіцит „буде покритий з резерв і нормальних кредитових операцій". Половина промови премієра була присвячена виправданню дефіциту та усуненню сумнівів щодо його поганих наслідків. Польський премієр — оптиміст. Свій оптимізм досить оригінально будує на факті, що польська внутрішня т. зв. народова позичка покрила минулорічний дефіцит „без виразно відємних наслідків для ходу, ба навіть поправи господарки". 150 міліонів дефіциту можна буде „покрити без труднощів", — однак, на жаль, не чуємо від п. премієра — — в який спосіб. Можна лише догадуватись, що одним з тих способів буде збільшення державних податків коштом зняття податків самоуправних, — однак без

віякої полекші для кишені самого податника. „Час", бідкаючи над буджетовим дефіцитом, пише виразно, що „тривання дефіциту без кінця мусить скінчитися новими податками і в цьому головний корінь лиха". Звертають також санаційні консервативи увагу, що нічого покликуватися на внутрішню політику, в якої прецінь до весни 1935 року, себто початку чергового — дефіцитового — буджетового року, не буде і сліду.

Далі премієр широко говорив про віддовження хліборобства, про потребу реформи самоуправних буджетів, про господарські „ножиці", про порт Гдині й допомічну акцію для повенян. Найсильніша і найцікавіша частина промови премієра торкалася справи суспільних обезпечень, яку назвав „дрілою до розвязки". Згадуючи про дотеперішне суспільне законодавство, премієр заявив буквально: „Очевидно, це не усуває навіть у дрібній частині тих нісенітниць, несправедливости, переросту і кривд обезпечених, від яких аж кишить у тому поплутаному, опертому на фікції і по доктринерськи зорганізованому явищі, яке зоветься суспільним обезпеченням". Треба признати, що характеристика справді правильна...

Не знаємо ще, який відгук на соймовому терені найде промова премієра Козловського й промова міністра фінансів, якою певне розпічнеться буджетова сесія. Проголошений в офіціяльному преліміварі буджетовий дефіцит — це така примара, якої не всилі розвіяти найкращі фразеольогічні аргументи, не підтримані реальним доплибом гроша до порожньої каси...

Той господарський момент, „моральні" перипетії внутрі ББ на тлі жирардівської афери, афери Ідзіковського і інших, досі ще „невичищених" справ, та вкінці гострі суперечки між радикальним та консервативним крилом ББ, — є безперечно водою на млин польської опозиції. Ендеція, людовці й пепеси приготовляють гарячково внески й інтерпеляції. Матеріялу зібралось чимало. Згадатиб хоч лише про ділянку закордонної політики (тут і ендеція і ППС підуть разом: ендеки зі страху за цілість союзу з Францією і протисовітського фронту, пепеси зі страху перед „братанням" з німецько-мадярським фашизмом!) і про — Березу Картуську.

Одночасно теж, як що року, соймові кулюари починають заповнюватись сплетнями. Широке поле відкриває для них м. ін. розмірно недалекий календарний час нових виборів. Читаємо напр. про сплетню, що ББ виступить у виборах не одноцільно, а в 4-ох окремих ґрупах, що перед виборами буде ще остаточно змінена конституція та виб. ординація і т. д. Сьогодн. „Курієр Льв." приніс справді „сензаційну" звістку про... розлом в УНДО на випадок виборів на „клерикальну" і „націоналістичну" групу, при чому той розлом мав би спричинити... митрополит Шептицький, дозволяючи духовникам кандидувати до сойму!!

Ця остання абсурдна „сензація" вказує найкраще, скільки партії й усі інші варшавські сплетні, що родяться в атмосфері [illegible] шуканки за якиминебудь звістками, що їх можна би пустити на газетні шпальти. Не знаючи фактів — пресові кореспонденти їх видумують, — бо не можуть знати фактів про плани уряду. Бо польський уряд, як завжди, до останньої хвилини з ними скривається. Тому й про цьогорічну осінню сесію сойму ніхто нічого ближче не знає.

За поширення і розбудову рідної преси.

КОЖНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДЯНИН ПОВИНЕН МАТИ У СЕБЕ ДОМА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК.

В останніх часах помістило „Діло" кілька статтей про потребу поширення і розбудови своєї рідної преси. Справді було зазначено, що про це „стидно навіть говорити", одначе я іншої гадки. В місяці преси, а й при кожній іншій нагоді, а навіть без нагоди, не стидно про це говорити, а треба кричати і пятнувати.

Дуже мене порушила стаття „З лікарських кол", в котрій написано, що багато українських лікарів не було на своїм зїзді, бо не маючи чим оплатити передплати „Діла", не знали дня зїзду. Дуже прикро було це читати. Бачимо критичне животіння всіх верств нашого народу і хто знає, чи не буде гірше, чи не прибуде нам ще більше безробітних інтеліґентів. Одначе спускатись на дно нам не вільно. Убожіти матеріяльно можна, але духом — ніколи! Бадьорість, сила духа мусить характеризувати нас всіх, а тої бадьорости і сили волі кожний з нас може набратися лиш з рідної преси. Мало в нас погідних днів і позитивних осягів, але не вільно нам кормитись песимізмом. А хочби це була лиш суґестія, то й нею лічать хорих неврастеніків і безнадійників. Тому не можна зрозуміти, як може інтеліґент жити нині без свого часопису. Зле ще так не є, як пише той лікар, бо ще в кожнім місті чи навіть селі найдеться 2—3 інтеліґентів або й інтеліґентних селян, що можуть зложитись на одну передплату „Діла".

Я бачив нераз, як селяни по кількох складались на часопис і читали той часопис дуже охоче. Те саме можуть робити також ті інтеліґенти, яким тяжко самим платити за свій щоденник. У нас дуже багато складається на брак гроша. Не беруся нікого моралізувати, але всі бачимо, що люди видають у нас надто часто гроші на те, чого не треба, а потім очевидно не мають на те, чого конечно треба, себто на рідний часопис.

А тепер напишу про те, про що справді стидно говорити. Жаль дивитись, як деякі наші священики на провінції по стаціях у кіосках купують стирти польських щоденників і тішаться, що накупили духового корму... А буває й так, що на селі священик позичає „Курієрка" у постерункового і жие тими відомостями в [illegible] селі. Цікаве, що постерунковий стягнеться на передплату свого часопису, а священик ні. Часто, дуже часто наші інтеліґенти, купуючи цілий місяць чужу пресу, видають на неї більше, як коштує місячно передплата рідного часопису.

Або другий стан: наше народне учительство. Був час, що кожний наш учитель мав собі за велику честь передплачувати „Діло". Нині велика розтіч. Маємо в Польщі понад 5.000 українського вчительства. З них ок. 250 передплачує „Діло" і мабуть не більше „Новий Час". Що читають ті 4.500 осіб нашого патріотичного вчительства? І чи не стидно про це писати? Цеж така ганьба для нас, якої ніхто не змиє! Цеж просто неможливе, щоб 4.500 інтеліґентів, які ширять освіту, не читали ніякого свого рідного часопису і жили життям темного, затурканого селянина десь під верхами Карпат, або на мокляках недоступного Полісся. Це означає заломання духа, це нищення свого „я", що наносить великанську шкоду нашому національному розвиткові.

А до того треба ствердити з гордістю, що наша преса здорова, ясна, чиста і чесна, що потверджують навіть польські публіцисти. Чи мусимо начинятись бруковими описами жорстоких вбивств, сексуальних збочень, вирафінованих ошуканств і постійно читати про стріли, кров, крадіж, словом: чистої води криміналістику, що так дуже деправує характери? Чи не краще нам діставати до рук погідні, повні розваги інформації, наукові та освітні відомости з рідного джерела?

Але й наша щоденна, а ще більше популярна преса повинна в часі загальної депресії духа відступити бодай трохи від плаксивого тону і писати бадьоріше, погідніше, держачись девізи „Контра спем сперо"; бо нині по перечитанні у [illegible]

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З 4. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ 15

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Директором гімназії був Лев Сілецький, людина стара, по обряді греко-католик, та по нації поляк, один з тих, що їх звали „Gente Ruthenus, natione Polonus". Тримався він до смерти гр.-кат. обряду, навіть сповідався і причащався в церкві разом з учениками, та говорив у школі й поза школою лиш по польськи. Його сини ходили на гр.кат. релігію, та уважали себе поляками й залишились такими в пізнішім житті. Його дім був очевидно польський. Зрештою, як людина, був доброго серця й великий оригінал. Сам його зверхній вигляд викликував радше сміх, ніж поважання: грубий, з великою, як диня, зовсім лисою головою, із злітаючим постійно з носа цвікером, заганяв, ідучи, ногами на боки, посуваючи їх так, що по тім характеристичнім ході вже здалека можна було його пізнати. Говорив шепеляво, невиразно і дуже скоро, повторяючи що друге слово „panie dzieju" і мішаючи це навіть у німецьку розмову та у відчитувані латинські і грецькі тексти (з фаху був фільольогом). Все те робило з нього комічну фіґуру і давало серед молоді притоку до тисячних дотепів та анекдот у відношенні до його особи. Між нами, учениками, було багато спеціялістів від „удавання" (наслідування) директора і такі продукції викликували завжди гомеричний сміх. У цілому місті знані були його домашні відносини, а саме його повна залежність від жінки, яка управляла ним і цілою гімназією, а передовсім інкасувала всі його доходи, так, що звичайно не мав він крейцара в кишені. Розуміється, що й ті відносини мусіли давати привід та дуже багатий матеріял до всякої гумористики. Та найбільше матеріялу давала таки його роля як директора й учителя. Поняття національности не істнувало в нього, а лиш поняття обряду; отже був „język grecko-katol.", „pismo grecko-katol.", śpiew grecko-katol." взагалі все, що було українське, називалося в нього „grecko-katolickie". При цьому мав звичай забувати і перекручувати назвища учеників, а навіть учителів. Усе те не могло такому директорові виробити в гімназії відповідної поваги ані між учениками, ані між учителями. Тому в учительськім зборі траплялись ріжні „неправильности", а передусім деякі його члени відзначались легкою приступністю для подарунків, до чого в Тернополі було більше нагоди, як де-будь, бо ходили там до школи сини багатих родичів, шляхтичів, земельних власників та багатих купців-жидів.

В учительськім зборі були за моїх часів також деякі учителі русини. Д-р Данило Людкевич і Віктор Загайкевич, оба учителі історії, не запиралися своєї народности, та поза гімназією не брали в публичнім житті ніякої участи. Перший з них, учитель суворий і вимагаючий, визначався незвичайно гарним викладом. Сміло можу це ствердити, що такого викладу не чув я більше ані в гімназії, ані в університеті. І змістом і формою свого викладу попирав він і приковував увагу молоді та розбуджував незвичайне замилування до предмету. У нас викладав він історію в нижчій гімназії, бо у вищій перейняв цей предмет Загайкевич. Та виклади д-ра Людкевича вбилися мені так у память, що стали фактичною основою моїх відомостей із всесвітньої історії на все життя. У третій і четвертій клясі була в нас така велика пристрасть до історії, що ми занедбували інші предмети, щоб лиш учитися історії; ми з власної пильности вчилися не з підручників приписаних для нижчої гімназії, а з підручників історії Піца, призначених для вищої гімназії. Мав він деякі партії, які викладав з особливим замилуванням і тут його виклад був просто мистецький. Так напр. незвичайно образово представляв він конфлікт папи Григорія VII. з королем Гайнріхом IV., при чому його симпатії були явно по стороні останнього. Був взагалі вільнодумець, великий противник езуїтів та шляхотсько-февдальних порядків і маніфестував ті свої погляди при кожній нагоді в своїх викладах. З незвичайним жаром і пластикою викладав нам у четвертій клясі історію французької революції, як про збурення Бастилії, увязнення й останні хвилини короля і королеви. Цих викладів і цього враження не забуду я й досі. Нераз бувала година історії остання пополудні. Вдарила година, продзвонив дзвінок, а зимовою порою налягала салю темнота. Час було йти додому, та з заслуханої громади

раїнського часопису випадає все плакати. Наші часописи майже кожну справу представляють безнадійно і читачі мимоходом попадають у песимізм, що його кожний з нас має так вели ку долю в своїй хаті. Досить суму і невдач дома, в родині, нехай бодай преса підносить нас на дусі в часі страшного лихоліття! Розуміється преса для інтелігенції і взагалі для людей більш політично вироблених може й повинна освітлювати різні події з нашого життя критично, не скриваючи й не затаюючи і деяких сумних, відємних фактів та подій. Це й робить „Діло“, що таким робом і вчить і виховує широкі круги рідної громадянства, подаючи їм на своїх сторінках нефальшовану правду.

Найвищий вже час українській інтелігенції і нашим товариствам звернути пильну увагу на розбудову такої підойми рідної культури, як рідна преса і не порівнювати нашої ідейної преси з іншою, чужою, обчисленою виключно на матеріяльні зиски. Йдуть такі часи і такі події, що кожний український громадянин (нка) повинен мати у себе дома українську щоденну газету. Без свого рідного щоденника такий громадянин не заслуговує ані на назву громадянина, ані на назву українця.

В.

Конкурс Українського Технічного Товариства на проєкт нових підприємств.

Останніми часами звертаються до Українського Технічного Товариства люди, що мають трохи гроша за порадою, яке підприємство варто заложити. Відповідає на ці питання комісія розбудови українського промислу при УТТ. Вона вивчує промислові можливости, старається їх опрацювати і зробити калькуляцію. Деякі з тих проєктів вже здійснюють, інші підготовляють, до інших шойно шукають фахівців: інжинірів, купців і інших спеціялістів, які занялись би їх калькуляцією.

Комісія розбудови українського промислу свідома того, що намічені нею проєкти це лиш дрібна частина істнуючих у нас зарібкових можливостей і що при співпраці ширших кол громадянства можна буде підшукати сотні інших.

Щоби заінтересувати загал цією справою, КРУП оголошує оцим конкурс на ряд проєктів нових промислових і торговельних підприємств.

Надіслані проєкти оцінюватиме окрема комісія і братиме під увагу їх новість, здоровну прибутковість і вартість праці, вложеної в обробітку проєкту. Оціночну вартість оголошуватимуть у „Технічних Вістях“.

Технічне Товариство не має фондів на те, щоби зараз преміювати найліпші проєкти, тому виплата нагороди відбуватиметься щойно при реалізації дотичного проєкту, з оплати стягненої КРУП від підприємця, який заінтересується проєктом і схоче переводити його в діло. Крім того КРУП зводитиме підприємця з проєктодавцем, щоб заладнати співпрацю, засновуючи або і далі ведучи підприємство.

Учасники конкурсу мають повну свободу підібрати проєкти відповідно до свого погляду на їх доцільність і здоровну доходовість. Всеж більші вигляди на реалізацію мають передовсім проєкти підприємств з невеликим основним капіталом, тому, що більшість гроша, на який можна в нас числити, це невеличкі капітали, найвище до кількох тисяч золотих. У першу чергу варто брати такі підприємства, де ми самі набуваємо вироби, або де ми є самі продуцентами сирівців, далі такі, в яких треба багато ручної праці, а особливо ті, в яких можлива домашня праця (система халупництва).

Конкурсовий проєкт повинен по змозі давати виразний образ наміченого підприємства і його калькуляцію.

Наприклад проєкт продукційного підприємства повинен по змозі подавати: предмет виробництва, доцільне місце осідку підприємства, передбачуване запотребування і можливість збуту продуктів, далі парис і обчислення коштів технічних уладжень, виробничого процесу і збуту, потрібний капітал і рахунок рентовности.

КРУП надіється, що конкурс доведе до співпраці тих, що мають фахове знання і ініціятиву з тими, які мають капітал і підприємчивість і у висліді доведе до повстання нових варстатів праці для умових і фізичних робітників.

22 смертні присуди.

Непевне положення.

ПАРИЖ, ПАТ. Аг. Аваса повідомляє з Мадриду, що еспанський уряд повідомив президента республики про свою постанову в справі 22-ох смертних присудів, які видав військовий суд. Покищо рішення держать у тайні. Рада міністрів зібралася 1. листопада попол., щоби обговорити важні справи. Це вже шесте з черги засідання за останні три дні. Політичне положення напружене.

Перед упадком єпископа Мілера.

Відворот канцлера Гітлера.

БЕРЛІН, 2. XI. ПАТ. Вчора оголосив архиєпископ німецької протестантської церкви розпорядок про правне положення та дисципліну протестантської церкви. Незабаром оголосять теж правильник про внутрішнє життя тієї церкви та її унезалежнення від громад. Німецький уряд намагається злагіднити завзяті спори в протестантській церкві. Тому кружляють поголоски, що єпископ Мілер, голова протестантської церкви в Німеччині, піде в найближчому часі на відпустку. Проти нього виступає дуже гостро більшість членів протестантської церкви, які є згуртовані в синоді. Синод вірних протестантської церкви призначив нових єпископів проти волі німецького уряду, які не признають зверхности єпископа Мілера ні призначених ним єпископів.

Український народе! Памятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шли датки і дарові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові.

Німецька сила в повітрі.

Паризькі часописи приносять подрібні статистичні вістки про повітряну силу Німеччини. Виходить, що німецька армія має понад 2.500 літаків. Крім того замовлено з речинцем доставки до кінця 1935 р. у Юнкерса в Десаві 300 військових літаків, у Дорніер теж 30 літаків а в американській фірмі Прат і Вітней 1.600 літакових моторів.

учеників ніхто й не порушився. Всі слухали дальше і були би радо слухали до півночі, — таким чаром напувала нас незвичайна сила слова того професора.

Русином був також професор фільольоґії, Петро Левицький, визначна сила в своїм фаху, та як учитель без темпераменту і без впливів на молодь. З початку під оглядом національним невсний, по-трохи москвофіл і великий етимольоґ, відтак під впливами Горбаля і Барвінського став свідомим українцем і брав участь в українських товариствах та організаціях, а навіть пробував дещо писати для „Діла“ і видань „Просвіти“. На кожний спосіб, як член тернопільської української громади, лишив по собі добру память.

Прийшовши до Тернополя, застав я там ще в гімназії учителя Евгена Згарського, який у попередніх роках належав там до кружка Омеляна Партицького, що редаґував з Тернополя „Правду“; та й сам Згарський також дописував до „Правди“. Як професор був люблений молодю та мав на неї додатний вплив. Одначе саме в тих часах настала в нього зміна. Передовсім розпився та став поторичною фігурою в тернопільських шинках. Рівночасно почав схилюватись до москвофільства, а перенесений пізніше до Львова, став зовсім москвофілом. Кілька літ пізніше, стрічався я з його назвищем в „изданіях общества Качковського“, одначе дальша його доля мені невідома.

Та найвизначнішим русином-українцем і рівночасно найвпливовішим на молодь був між учителями Кость Горбаль, учитель української мови у вищій гімназії. Це був один із замітніших людей нашого відродження у 60-их роках. У Львові був редактором „Ниви“ і „Руси“, отже одним з корифеїв українського руху. В Тернополі ґрупувалась коло нього молодь; його години були не так годинами науки, як радше дискусіями, серед яких обговорювано багато всяких питань. В нього не було сухого професорського викладу, а радше вів він поговірку з учениками і нею вчив більше, ніж пляновою наукою з книжки. Ми почали цінити Горбаля щойно тоді, коли стали старшими і зрозуміли його ближче. У вищих клясах він поводився з нами по товариськи. Я вже від пятої кляси став бувати в нього дома гостем, діставав книжки до читання, говорив свобідно про все і дуже багато користав. Йому багато завдячую і під оглядом розвою національної свідомости, і взагалі під оглядом загальної освіти.

Горбаль був у Тернополі довгі роки. У 1878 р., як ми були в осьмій клясі, дістав місце постійного учителя в Стрию. Ми прощали його з дуже великим жалем. По нім обняв науку української мови проф. Петро Левицький, який ішов шляхом свого попередника, хоч не мав ані його знання, ані рутини. В нижчій гімназії, а по відході Горбаля також у вищій, учив української мови Іван Гошовський, що був прибитий житєвим горем і до того не мав ніякої кваліфікації на учителя української мови. Його відомости з української літератури не дорівнювали відомостям пересічного ученика четвертої кляси. Молодь кпила собі з нього і з його способу навчання. До того з переконання, оскільки яке мав, був москвофілем. Одначе крився з цим зі страху перед своєю владою.

Це були більш-менш учителі русини в часі як я ходив до тернопільської гімназії.

Окреме місце й окремий спомин належиться катехитові о. Василеві Копитчакові. Звичайно в гімназіях бували наші катехити, навіть ті, що були гострі, покровителями української молоді, наглядали над її вихованням і поведенням, помагали їй удержуватися та старалися при клясифікаціях випрошувати в гострих учителів для своїх добрі поступи в науці. Таким катехитом був славнозвісний на цілім Поділлі о. Михайло Соневицький у Бережанах, що був просто батьком молоді, таким був у Тернополі польський катехит, ксьондз Несвятовський, який стояв усюди і при кожній нагоді за польськими учениками і не дав нікому зробити кривди. Що більше—навіть ученики українці звертались нераз до нього в біді, де треба було конечно за кимсь заступитись, або дещо випросити і він не відмовляв їм своєї помочі. Та до своїх катехитів не мали українські гімназисти в Тернополі абсолютно щастя. Попередніми роками був довгий час катехитом у гімназії голосний Лука Цибик, запеклий москвофіл, автор шкільних підручників науки релігії в гімназіях, уложених карикатурним язичієм. Таким самим язичієм послугувався він у своїй науці та своїх екзортах.

(Далі буде.

Львівські інституції переносять до Варшави.

Проти централізації публ. інституцій і друкарських робіт. — Демонстраційний страйк робітників поліграфічних професій. — Державне Видавництво Шкільних Книжок. — Українське шкільництво та українські шкільні книжки. — Заходи п. К. Перацького. — РСУК і друкарі та переплетники. — Резолюція і відповідь воєводи.

„Діло“ вже принесло коротку вістку про двогодинний протестаційний страйк друкарських, переплетничих та літографічних робітників у Львові, дня 30. жовтня ц. р. В страйку взяли участь робітники та робітниці всіх поліграфічних заведень, зєдинених у професійних союзах та корпораціях власників, у числі коло 900 осіб.

Від кількох років варшавський уряд систематично переносить зі Львова та з міст південно-східніх воєвідств до столиці польської держави всякі державні, самоврядні та публичні суспільні інституції і звязані з ними друкарські та переплетничі роботи. Перенесли до Варшави також усі роботи судові, скарбові та інших державних установ, виконувані колись тут на місці.

З цього приводу безробіття серед друкарів і переплетників сильно поширюється, поминаючи вже шкоди, спричинені загально пануючою кризою. Безробіття в цих професіях дійшло до 60 відсотків загалу робітників.

Друкарні та переплетні, що донедавна ще давали працю великій скількости робітників і робітниць, сьогодні представляють одно румовище. Число занятих у тих заведеннях робітників впало до мінімум.

Та централізація в останніх часах прибирає просто катастрофальні розміри. Ось тепер знову деякі кола мають намір перенести зі Львова до Варшави „Державне Видавництво Шкільних Книжок“, що істнує тут понад 40 років. При видавництвах цієї інституції є занятих пів тисячки друкарських, переплетничих та інших посвоячених професій робітників та робітниць, не вчисляючи в це умових робітників. Якщо перенесли би цю інституцію до Варшави, то друкарським, переплетничим та іншим графічним заведенням, що вложили великі капітали у свої підприємства, поширюючи їх та спроваджуючи дорогі модерні машини — загрожує руїна. Очевидно, що жертвами впали би в першій мірі досі заняті при видавництві фізичні робітники й робітниці, яких число разом з рідними перевищає 2000 осіб.

Щодо друку українських шкільних книжок, то справа представляється ще гірше. Від довгих років не друкують у нас взагалі ніяких українських книжок (правда, дещо видрукувала фірма Жидачевського і... **один** словник друкарня Н. Т. ім. Шевченка!), хоч їх потреба просто пекуча. Брак їх по книгарнях і антикварнях, хоч є за ними великий попит. Деякі книжки зовсім вичерпані і не дістанете їх навіть на вагу золота. Колиж поспитаєте про причину того стану, то дістанете відповідь, — що українських шкільних книжок не можна друкувати, бо ще нема переведеної реформи чи нек програми видавництва. А тимчасом віддавна і постійно друкують масу польських підручників.

Справа перенесення Держ. Видавництва Шкільних Книжок зі Львова до Варшави стала актуальна від часу заіменування колишнього віцеміністра освіти п. К. Перацького начальним директором Видавництва. Новий директор видно не любить Львова і не хоче тут мешкати. Як великий прихильник централізації, поробив він усякі зусилля, щоб замешкати в столиці Польщі, а не в якімсь там „провінціональнім“, воєвідськім городі... П. Перацький зовсім не числиться з опінією таких львівських чинників, як Промислово-Торговельна Палата, Реміснича Палата, професори львівського університету, місцева преса, професійні союзи, корпорації тощо, — які солідарно заявилися проти перенесення Видавництва Шк. Книжок до Варшави.

Та найбільше тут заінтересоване місцеве робітництво. Бо коли при переносі Видавництва до Варшави перенесуть туди, на кошт уряду, й умових робітників, — то робітники фізичні лишаться на місці, без ніякого забезпечення. Побільшиться знову й так уже завелике число безнадійно безробітних.

І саме оборона варштатів праці є причиною демонстрацій робітництва. Ті демонстрації почались спершу від меморіялів і делеґацій до місцевої та центральної влади, з врешті дійшло до страйку, покищо двогодинного.

В часі згаданого страйку відбулося у переповненій салі „Звізди“ та в бічних убікаціях віче всіх львівських поліграфічних робітників та робітниць. Як референт п. А. Кусик так і поодинокі промовці в гострих словах осудили шкідливу для місцевого населення, а зокрема для поліграфічного промислу та для робітництва політику варшавського центру, являну тим, що забирають із Львова та з міст південно-східніх воєвідств до Варшави всякі державні, громадські і суспільні інституції, між ними й Держ. Виданництва Шк. Книжок, зі шкодою для місцевого населення.

Зокрема п. Буняк насвітлив стан українського шкільництва та наводив факти, як стримали видавництво українських шкільних книжок. Підніс також справу намаганого звужування діяльности РСУК, що знову позбавилоб варштату праці не лише досі занятих у РСУК службовців, але й друкарських і переплетничих робітників, бо РСУК видає журнали, книжки, всякі публікації, друки тощо.

Згадане протестаційне віче, — на якому, крім робітництва, були представники корпорацій, цехів, Торговельно-Промислової Палати, Окр. Комісії Проф. Союзів, професори університету, представники преси і т. д. — було дуже бурхливе, хоч наради велися незвичайно ділово.

Віче ухвалило резолюцію, такого змісту:

1) Домагатись негайно стримати централізацію публичних установ та друкарських і переплетничих робіт.

2) Залишити у Львові Державне Видавництво Шкільних Книжок.

3) Перенести назад до Львова вже забрані роботи.

4) Поділити державні друкарські і переплетні роботи на поодинокі воєвідства.

Окрема делеґація, зложена з представників усіх поліграфічних професій, передала згадану резолюцію львівському воєводі на авдієнції дня 31. жовтня.

Як зачуваємо, воєвода мав заняти в цій справі досить прихильне становище.

Тільки як поладнає її варшавський центр? Чи ввійде він у суть справи і зрозуміє справді незавидне господарське становище місцевого населення, а зокрема місцевого робітництва, що живе у страшній матеріяльній нужді?

П. Б.

Національний Музей і справа О. Новаківського.

Від Управи Національного Музею у Львові дістаємо замісць відповіди на заяву п. О. Новаківського відписи протоколів діловодства Нац. Музею, що найкраще зясовують оправдані претенсії Нац. Музею до п. О. Новаківського. — Редакція.

ПРОТОКОЛ ДІЛОВОДСТВА НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ У ЛЬВОВІ.

Рік 1920, стор. 127, ч. 263 з дня 14. 7. У арт. Новаківського оглядав директор предложені ним шкіци і краєвиди, з яких один він предкладає в ціні 12.000 К. Музеєві за чинш залеглий від 5-ти літ. З огляду на передвоєнний чинш належалось би Музеєві або по доброму образкові, кращому як предложені, за кожний рік чиншу, або один добрий дійсної передвоєнної вартости 12.000 К. Тому, що артист розцінив образки вартости 500—800 К. передвоєнних по воєнному часові в 20 разів, тому Директор висказав бажання, щоби належність була вплачена готівкою. Свідком оглядин був п. Курилас.

Стор. 128, арт. 264 з дня 16. 7. Д-ру Голубовському, адвокатові арт. Новаківського відповідь на запит у справі заплати чиншу: щоби полагоднав цю справу з д-ром Гвоздецьким.

Стор. 135, арт. 332, з 4. 9. 1920. Звіщення Ексцеленції Основника, що найкращим виходом у справі чиншу Новаківського була би продажа переданих ним двох образів.

Ч. 146 з дня 3. 5. 1922 (стор. 1). Адв. Голубовський прислав письмо Новаківського у справі визичення на виставу автопортрету і весняного краєвиду. Зажадано: подати час, на який має Музей визичити свої образи; зобовязатися має арт. Новаківський до звороту належних Музеєві **гірського краєвиду,** з колибою і таючим снігом та 3-х книжок рисунків з краківського шпиталю. — З д-ром Гвоздецьким умовитися щодо форми запоруки звороту музейних речей у означеному речинці до Музею.

Ч. 147. 4. 5. 1922 (стор. 2). Я. в. до д-ра Гвоздецького: запорука звороту чч. 14951 (I—III) і 16024, запорука звороту в умовленому часі нововизичених за згодою президії кураторії. — Устна конференція з ним.

Ч. 166. 9. 5. 1922 (стор. 6). Три післанці від арт. Новаківського за автопортретом і краєвидом. У приявї Преосвящ. Йосифа Боцяна заявлено їм: Управа видасть бажані речі на час збірної вистави, **після звороту 3-х книжок Альбому і образка 16024** до Музею.

Ч. 472 з дня 4. 8. 1923 ст. 98. 9-а рано в розємному суді проти арт. Новаківського. Його адвокат не підчинився предложенню предсідника суду вважати зажаданий чинш 60.000 мп. місячно нижчим від дійсної законом забезпеченої вартости і зажадав умови річної з чиншом $4 \times 6000 : 12 = 2.000$ місячно. Хоча закон не признає умови річної, адвокат Н-го стояв на своєму, з огляду на бідність пізваного. Предсідник звернув увагу на 5 кімнат, яких не займа...

Проєкт зміни французької конституції.

ПАРИЖ, ПАТ. „Парі Соар“ подає подробиці проєкту прем. Думерґа в справі зміни конституції. Проєкт передбачує: 1) реорганізацію президії ради міністрів і надання президентові мін. ради титулу першого міністра, 2) право президента республики розвязувати палату без попереднього відкликування до сенату, колиб парлямент повалив уряд у першому році тревання законодатної каденції або на випадок повалення двох кабінетів бодай в часі 6 місяців від початку законодатної каденції, 3) вилучення привілею уряду предкладати держ. видатки, 4) право пророгування військового буджету, коли не ухвалили державного буджету в приписаному речинці, 5) поміщення в конст. законі урядничого статуту, що передовсім відібрав би службовцям право страйку.

Предметом спору є друга точка, себто право розвязування палати.

Партія мін. Фляндена теж радить над зміною конституції.

ПАРИЖ, 2. 11. ПАТ. В Аррас відбувається конґрес демократичного союзу партії мін. Фляндена. Наради протягнуться три дні. Мін. Флянден заявив, що конґрес повинен піддержати задумані зміни конституції.

—o—

Румунський король у Парижі.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Букарешту: Румунський король Кароль поїде з візитою до Парижа в зимі. Здогадуються, що король приїде до Парижа між 20—31. січнем 1935. р.

...сть біді, за робітню, яка є властиво предметом промислового заробітку, отже підлягає іншій промисловій тарифі. Представник Музею оправив твердження пізваного про вартість мешкання перед війною 150 К., бо воно несло: 5 кімнат — 188 К. робітня 60 К. разом 248 К.

ч. 378 з 4. 7. 1924 (ст. 189). Д-ру Ів. Гвоздевському про основний чинш з 1914/VI за мешкання п. О. Новаківського: 5 кімнат 188 К. + робітня (сьогодні 2 кімн.) 60 К. Множник на липень 0.3439. Треба заплатити 85.28 + 2 зол. проти 79.10 заплачених нами + за червень 48.23 зол.

ч. 699 з 10. 12. 1924 (ст. 232). Е. Митрополитові посилаємо платниче візвання Пенсійного Інституту до 8-ми днів заплатити 373.40 зол., 15. XII. податки 185 зол. на що винен Новаківський за 6 місяців по 82.62 зол. і за канал 35 зол. Просимо набути в Новаківського образ за ціну довгу 530.62, щоби без зайвих видатків усе заплатити до судової екзекуції. На 1926 р. переводиться чистого з чиншів 800 зол., а 1928 р. 1.500 зол.

Ч. 744. з дня 30. 12. 1924 (5 ст.). У Е. Митрополита в справі преліmінаря на 1925 р. З огляду на потребу необхідної готівки в Музею Ексц. Митрополит рішив, що „чинш за Новаківського платитиме каса Е. Митрополита 530.62 за 1924 і про футуро аж до відкликання“...

Таким чином до каси Нац. Музею вплинула готівка за 46 місяців мешкання п. Новаківського з особистої каси О. Митрополита, як його дар п. Новаківському.

Разом з готівковою вплатою п. Новаківським за 65 місяців мешкання від березня 1914 р. Національний Музей приняв від п. Новаківського 3 образи враз із портретом на покриття належитости чиншевої за 90 місяців від мешкання первісної чиншевої вартости в червні 1914 р. 248 К. В дану хвилину **йде про чинш за 44 місяці та за безпідставне втягання у справу спору між п. Новаківським і Національним Музеєм основника і творця всенародньої наукової фондації.**

СВЯТА 1-го ЛИСТОПАДА.

ЛЬВІВ.

Крім описаного у нас у вчорашньому числі архієрейського Богослужения в катедральному храмі св. Юра відбулися подібні святочні Богослуження в дні 1. листопада в усіх церквах Львова. У всіх церквах було повно народу, в усіх учасників тих Богослужень панував піднеслий настрій. Урочисті відправи закінчились у всіх церквах многоліттствіями українському народові і молитвою-гимном „Боже Великий“.

Також деякі українські установи влаштували того дня святочні сходини для своїх членів у память Листопадових Роковин. М. ін. такі святочні сходини відбулися заходом Т-ва „Молода Громада“ в салі „Української Бесіди“, де крім реферату виступав теж муж. хор Т-ва „Сурма“. Подібні сходини для своїх членів улаштував львівський „Луг“, де між концертовою програмою виголосили відповідні промови ред. Целевич і д-р Р. Дашкевич. Такіж святочні сходини відбулись на Личакові заходом тамошніх українських товариств, теж з богатою програмою. Усі ті сходини-академії тішились дуже великою фреквенцією громадянства.

ПОЛЮХІВ ВЕЛИКИЙ.

Дня 1. 11. в год. 6-ій веч. відбулася у нас панахида за поляглих. Панахида ця, що відбулася вперше у Полюхові Великім, стягнула до церкви дуже багато народу. Богослуження і парастас на могилі відправив о. Трач Андрій. Серед церкви стояла могила вся в квітах і березовий хрест з терновим вінком та жовто-блакитними прапорами. Коло могили з одної сторони стояли маленькі дівчата зі свічками в руках, а по другій стороні такіж хлопці. Співав місцевий хор під орудою дяка п. Івана Вуєка. До того свята найбільше причинилися пп. Іван Вуєк, Кузьмів В. і Степан Білий. Але є в нас і такі люди, яким це свято не подобалося, і як люди йшли до церкви, то вони насмівалися з них, кажучи, що „йдуть до церкви будувати Україну“. По панахиді відбулася коротка і річева проповідь, в якій о. Трач заохотив до спільної праці всіх і в якій вказав всім шлях до кращого майбутнього.

Відкритий лист до українських кооператив.

Український промисел і його розбудова стали причиною оживленої, деколи навіть пристрасної дискусії на сторінках української преси. У цій дискусії вринула теж і справа одинокої української фабрики солодощів „Фортуни Нової“ та відношення до неї української кооперації. Питання, яке вже нераз впродовж кількох літ обмірковувалося в українській пресі, яке було на всі лади вияснюване і яке по нинішній день невирішене.

Ніхто не заперечить, що основою нашого торговельного життя це кооперативи, що густою мережею покрили цілий наш край. Приватних українських торговельних підприємств так мало, що вони покищо не можуть відогравати поважної ролі. Тому доля кожного українського виробничого підприємства, кожної української фабрики тісно звязана з кооперативами, якщо це підприємство, фабрика справді хочуть числити на масовий збут своїх товарів.

З цього здавала собі справу і з тим рахувалась фабрика „Фортуна Нова“ від самих початків свого іствування і робила всі заходи в тім напрямі, щоби взаємини між нею й українськими кооперативами були якнайкращі. Було це тим більше потрібне, що вироби „Фортуни Нової“ це не якийсь специфік, призначений для обмеженого числа консументів, але річ масового вживання.

Не завжди це вдавалося. А причиною цього було те, що до полиць українських кооператив добув собі доступ продукт куди гірший, що більше шкідливий для здоровля, продукт виробляний у чужих покутних „фабриках“, який нижчою ціною мав бути тим маґнесом, що притягає покупців. І від толі стали падати слова: селяни жадають нижчих цін, давайте такі самі ціни, що й інші, ви для наших селян задорогі і т. д. і т. д. Це питання наче червона нитка довгими роками тягнеться у взаєминах „Фортуни Нової“ з українськими кооперативами.

Вияснення тієї справи „Фортуна Нова“ вже нераз давала. У першій мірі вона звертала увагу на найбільше непорозуміння, а саме, що ніде в ніяк не можна порівнювати новочасної фабрики з якоюсь підрядною „фабричкою“, у якій нема ні машин, ні гігієнічного уладження, у якій шкідливі суроґати заступають правдивий сирівець. У паровій фабриці, що находиться під строгою контролею, це все виключене, її продукція звязана з більшими видатками, а через те її товар не може підходити під ніяке порівнання як щодо якости, так і щодо цін. Так воно було, так воно є і так воно буде, що справжній досконалий фабрикат, все мусить ріжнитися від якоїнебудь тандити.

Чиж ідеалом українського виробництва малаб бути лише тандита? Це був би прикрий обяв і тими методами ми ніколи не змогли би збудувати українського промислу, що міг би успішно конкурувати з чужим.

Промисл, торговля, це реальні річи. Вони сентименту не знають. Але в наших відносинах і сентимент повинен грати ролю. Повинен грати ролю, коли бачимо, що росте українська економічна сила, що повстають українські економічні підприємства, що врешті маємо власні, новочасно вивіновані фабрики, що можемо давати працю своїм людям, що перед чужими почвалитися можемо своїм, рідним. На жаль, цього у нас нема.

Цей відкритий лист містимо не як закид під адресою наших кооператив і їхнього відношення до приватного продуцента. Ні, це тільки ще одно вияснення. „Фортуна Нова“ має багато до завдячення кільком поважним Союзам і з повним вдоволенням може прилюдно ствердити, що якби ціла українська кооперація дала їй таку піддтримку, то її положення булоб далеко краще і всякі вияснення булиб зайві.

Але так не є. Чужі фабрики у Львові, що виробляють солодощі, є сьогодні під повною парою. Зближається їхній сезон, сезон свят і збільшених закупів солодких річей. А димар „Фортуни Нової“ стоїть завмерлий і тільки деколи, рідко коли, бухне клубами диму, на знак, що фабрика працює. Одинока українська парова фабрика, як це шумно нераз голосимо. По інших фабриках рух, сотні робітників вештаються коло станків, замовлення ідуть за замовленнями і для кого? Чи не для українського консумента? А „Фортуна Нова“ збуває в той сам час 3 до 4 метри своїх виробів...

Чиж це не болюче? Чиж не шкода так важко і так довгими роками будованого діла? Взаємними обвинуваченнями і закидами нічого не осягнемо. Але при цій нагоді подаємо до загального відома, що зі статтею, поміщеною в 292 ч. „Діла“ під заголовком „Кільна слів про наші фабрики і промисл, підписаною буквою „В“ нічого спільного не маємо.

УПРАВА ФАБРИКИ „ФОРТУНА НОВА“

Міліон „синів вовчиці“.

Як повідомляє італійська преса, нову фашистівську орґанізацію, зложену зі самих дітей, мають влучити до загальної орґанізації Балілля. Орґанізація звана „синами вовчиці“, обіймає хлопців у віці від 6 до 8 літ і буде поширена на всю Італію. В 13-ому році фашистівської ери число дітей, зорґанізованих у „синах вовчиці“, має дійти до міліона осіб.

Напад на грецьку княжну в Парижі.

На суджену наймолодшого сина англійського короля кн. Юрія, грецьку княжну Марину, кинулися два мужчини й одна жінка, як вона йшла з готелю в Парижі, щоби поїхати до крамниці приміряти шлюбну сукню. Хотіли схопити княжну. Поліція арештувала напасників. Вони пояснювали, що княжна дуже похожа на одну їх своячку. Арештована жінка виправдувалася, що хотіла княжні вручити просьбу в справі підмоги. Арештовані це греки: Сулезар Абіелян, його 50-літня мати і Діемаль Маданіяс.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— На конференції у Берліні всі намісники склали присягу канцлерові Гітлерові. Опісля радили над хліборобськими справами та виживленням краю.

— Міністром справедливости в Югославії призначили дотеперішнього міністра хліборобства Косіча.

— При міських виборах в Англії перемогли кандидати Лейбур Парті. Всі комуністичні кандидати перепали.

— „Курентул“ повідомляє, що Кемаль Паша з весною приїде з офіційною візитою до Букарешту.

— 2. листопада у роковини декларації Бальфура, проклямували серед палестинських арабів ґенеральний страйк. Досі страйк мало вдався.

— Після переходу циклону рівень води на Неві нагально піднісся до висоти 128 цм. понад нормальний стан.

— Командант „Цепеліна“ д-р Екенер предложив департаментові почти Зл. Держав перевозити почту кермовиками. Зачувати, що департамент почти прихильно відноситься до того проєкту.

— Мустафа Кемаль баша отворив 2. листопада сесію Національного Зібрання в присутності всіх делеґатів балканських держав. Зясував працю Туреччини та сказав, що його уряд зробить усе для міжнародньої співпраці і висловив вдоволення з порозуміння з балканськими державами.

— У Ковні заключили союз у справі співпраці поліції Литви, Латвії та Естонії.

— Англійська Лейбур Парті рішила поборювати комунізм, бо він піддержує капіталізм.

— В Онікштах на Литві поліція арештувала 50 осіб за комунізм.

— В Єгипті зголосили димісію міністри хліборобства і комунікації.

— Над північною Швецією лютувала метелиця. Залізнича, телефонічна і телеграфічна комунікація перервані. Затонуло кілька човнів. Одна особа померла, багато ранених.

Що це значить?

(Прилюдний запит до львівської Рільничої Палати).

З часописів довідуємося, що львівська Рільнича Палата передала урядові внесок, щоби міністр скарбу наділив її правом Ревізійного Союзу для рільничих кооператив на терені львівського, тернопільського і станиславівського воєвідства — та що цей внесок був предметом нарад на засіданні Кооперативної Ради 31. жовтня ц. р.

Ясно, що це спрямовано передовсім проти „Ревізійного Союзу українських кооператив" у Львові, тимбільше, що про право ревізії рільничих „кас Стефчика" які належать до „Патронату", Рільнича Палата у своїм внеску навіть не згадує.

Ми запитували українців-членів львівської Рільничої Палати, що це має значити й одержали відповідь, що їм ця справа невідома, що ця справа ніколи не була на економічній комісії ані на засіданні управи „Рільничої Палати" та що цей внесок попав на „Кооперативну Раду" виїмковим, їм зовсім невідомим шляхом.

Словом — містерія. Може вияснить нам цю містерію Рільнича Палата? Від себе додаємо: Новелізація кооперативного закону мала зредукувати буцім-то надмірне число Ревізійних Союзів, а тимчасом вже тепер на засіданні Кооперативної Ради заявляється просьба про затвердження нового Ревізійного Союзу на Волині і Ревізійного Союзу Рільничої Палати у Львові.

Власне тільки на Волині і у Львові..

Громадські вибори у тернопільському воєвідстві.

АГЕНЦІЯ „Всхуд" повідомляє: У 786-ох громадах вибори не відбулися, бо заголошено одну компромісову листу, з якої вийшло 14.493-ох радних: 7.100 поляків, 6.537 українців, 620 старорусинів, 156 жидів, 80 німців. Голосування відбудеться тільки в 387 громадах, себто 32.6 прц. В поодиноких повітах вислід виборів такий:

БОРЩІВ: у 47-ох громадах компромісова листа, у 27-ох відбудуться вибори. З компромісової листи вибрали 297 поляків, 482 українців, 31 жидів.

КОПИЧИНЦІ: у 25-ох громадах компромісові листи, з яких вибрали 179 поляків, 217 українців. У 19-ох громадах відбудеться голосування.

ПЕРЕМИШЛЯНИ: у 36-ох громадах компромісова листа, а в 36-ох відбудуться вибори.

З компромісової листи вибрали 366-ох поляків, 323-ох українців, 21 старорусинів, 13-ох жидів і 9 німців.

БРОДИ: у 38-ох компромісові вибори, з яких вибрали 282 поляків, 360 українців, 12 жидів. Вибори відбудуться в 35-ох громадах.

БЕРЕЖАНИ: у 43-ох громадах компромісові листи, з яких вибрали 456 поляків, 204 українців і 4-ох жидів. Вибори відбудуться у 41-ій громаді.

БУЧАЧ: у 69-ох громадах компромісові листи, з яких вибрали 658 поляків, 729 українців і 9 жидів. Вибори відбудуться у 16-ох громадах.

ЧОРТКІВ: у 26-ох громадах компромісові листи, у 22-ох голосування. З компромісової листи вибрали 204 поляків, 245 українців, 1 жид, 4-ох німців.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА: у 44-ох громадах компромісові листи, у 24-ох голосування. З компромісових лист вибрали 385 поляків, 336 українців, 60 старорусинів, 4 жидів, 11 німців.

РАДЕХІВ: у 36-ох громадах компромісові листи, у 17-ох голосування. З компромісових лист вибрали 235 поляків, 238 українців, 110 старорусинів, 24 жидів, 37 німців.

СКАЛАТ: у 63-ох громадах компромісові листи, у 5 голосування. З компромісових лист вибрали 639 поляків, 577 українців, 6 жидів.

ТЕРНОПІЛЬ: у 55-ох громадах компромісові листи, у 32-ох голосування. З компромісових лист вибрали 605 поляків, 421 українців, 5 старорусинів, 1 жид, 2 німці.

ТЕРЕБОВЛЯ: у 23-ох громадах компромісові листи, у 28-ох голосування. З компромісових лист вибрали 286 поляків, 149 українців, 13 жидів.

ЗАЛІЩИКИ: у 42-ох громадах компромісові листи, у 12-ох голосування. З компромісових лист вибрали 296 поляків, 514 українців, 2 жидів.

ЗБАРАЖ: у 65-ох громадах компромісові листи у 2-ох голосування. З компромісових лист вибрали 347 поляків, 218 українців, 142 старорусинів і 5 жидів.

ЗОЛОЧІВ: у 71-ох громадах компромісові листи, у 24-ох голосування. З компромісових лист вибрали 603 поляків, 560 українців, 110 старорусинів, 13 жидів, 17 німців.

ПІДГАЙЦІ: у 67-ох громадах компромісові листи, у 17-ох голосування. З компромісових лист вибрали 711 поляків, 626 українців, 9 жидів.

До концентраційного табору.

Перед кількома днями вивезли з Яворова до концентраційного табору в Березі Картузькій Володимира Купанця, абсол. мал. дух. семинарії, Теодора Перуна, б. ґімназиста і Миколу Човника, директора Повіт. Торг. Спілки.

—o—

Море викинуло тіла летунів.

РИҐА, 2. 11. ПАТ. З Ковна повідомляють: „Лієтувос Зініос" повідомляє, що в околицях Клайпеди море викинуло тіла двох німецьких летунів, які згинули в літі підчас тайних летунських маневрів в околицях Варнемінде. В тих маневрах, кажуть, згинуло 9 летунів.

—•—

Жид із зброєю та муніцією.

ЄРУСАЛИМ, 2. XI. ПАТ. У Гаіфській пристані арештували пасажира жида, в якого валізі найшли 23 автоматичні пистолі та багато муніції. Перевели ревізію на кораблі, що ним приїхав той подорожній, і найшли укриту скриню з 73 пистолями та муніцією. Арабська преса счинила крик, вказуючи, що до Палестини систематично перепачковують зброю.

9 кільоґрамова груда золота.

ҐУЯКІЛЬ, (Еквадор), 2. 11. ПАТ. У ріці Морона найшли 9 кільоґрамову груду золота вартости кільканацять тисяч долярів. Це найбільша груда золота, яку досі найшли в Еквадорі.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

НОВИНКИ

— **Зібрання Фільольоґічної Секції Н. Т. Ш.** в суботу 3. листопада год. 18-а в Бібліотеці Т-ва буде присвячене відчитові д-ра К. Студинського „Нива Горбаля 1865 і Русалка Кониського 1865 р.".

— **Загальні Сходини Української Перазії для Вибору Звання** при Гол. Управі Рідної Школи у Львові відбудуться в суботу, дня 10. листопада ц. р. в год. 6. вечором в домівці при вул. Сокольськог 14/III.

— **З нашого театру.** В днях 3. і 4. листопада відбудуться перші вистави новозаснованого українського театру під режисерським проводом П. Сороки. На сцені побачимо відому драму в 8 картин Фодора „Поцілунок нерса дзерелом". Драма ця з великим успіхом обійшла всі европейські сцени. Вистави підуть у відновленій салі „Уль", вул Оссолінських 10. Початок вистав год. 7.30 веч. Білети вже можна дістати в „Союзнім Базарі".

— **Перший сніг у Львові** став падати 2. в вранці, але разом з дощем і тому швидко розлився. Земля вправді не вкрилася білим покровалом, але дістала недвозначну осторогу, що зима за плечима. Тому навсинт консулес ! — забезпечуйтесь вуглем (очевидно зі складів Народної Торговлі, бо в неї вугіль потаній!)

— **Родинна трагедія** розігралася в близькости ґістритських домів при вул. Стрийській у Львові. Мешкав там начальник VII. дільничого комісаріяту Альойз Гославський з жінкою та четверо дітей. Найстарший син скінчив ґімназію і відслужив при війську, наймолодше дитя має 9 літ. Пожиття Гославських не було згідне. Він навязав зносини з іншою молодою жінкою, на яку видавав всі гроші, наслідком чого дома був недостаток і між чоловіком і законною жінкою приходило до вічних сварок а то й бійок. Перед кількома днями Гославський вернувся з відпустки з Івоніча і на головчому зал[illegible] ці явилися на його повитання обі жінки, причому розігралася між ними драматична сцена. Минулої середи Гославський вернувся до дому опівночі, причому знову дійшло до великої авантури. Далі слідство виявило, що Гославський прокинувся в год. 4-ій вранці і після суперечки з жінкою стріляв до неї двічі з револьверу, але не вцілив. У цій хвилині прибігли зі сусідньої кімнати сини Стефан та Казимир і вхопили батька за руки, щоби вирвати револьвер. Підчас метушні Гославський стріляв нехотячи до себе і тяжко зранився у черево. В одній хвилині син Казимир вирвав револьвер з його рук і стріляв ще двічі до батька.

— **Львівська хроніка.** На Стрийському цвинтарі Роз. Гевірц із Голоска вкрала Каз. Шлезінґерові годинник вартости 80 зол. — На вул. Зимарстинівській впав під мотоцикль Евг. Кмітькевича 6-літній Дуньо Гедалі та потовк собі голову. — На Янівському цвинтарі Ан. Окньої вкрали срібного лиса вартости 700 зол., як вона молилася. — На Марійській площі злодій Фр. Лятавец украв із авта перемишлянського старости Гродецького футро вартости 300 зол.

— **Всюди зловживання.** Перед трибуналом карного суду у Львові станув Ян Кольбух, війт з Гути Обединської, що присвоїв собі 385 зол. з податкових грошей. Присуд ще не запав. — До судової відповідальности потягнено теж управительку почтової агенції у Мшані, пов. Львів, Марія Киселевич, що спроневірила 1.200 зол. і повідомила поліцію, що почту ограбили злодії.

— **Загадочна справа.** Слідчий відділ у Львові займається загадочною справою Стефанії Ки[illegible]та, яку привезли до шпиталю незнані люди. Лікар ствердив, що вона поранена і потовчена на цілому тілі. Дівчина каже, що якісь люди викинули її крізь вікно першого поверху, але де і серед яких обставин, вона не знає. Не знати навіть, де вона мешкає, бо подана нею адреса показалася неправдива.

— **Засудили українського большевицького письменника Ірчана на 10 літ тюрми.** На совітській Україні арештували українського большевицького письменника Ірчана, колишнього УСС галичанина на 10 літ, а комуніста Сембая на три роки тюрми. У Канаді засудили їх за приналежність до забороненої партії тільки на 5 літ і по[illegible] ловину кари їм даровано, опісля виселили обох з Канади.

— **Найбільший дворець в Европі** це Клепгем Джанкшен, розділький дворець для руху, що йде на південь від Льондону. Впродовж 24 годин крізь нього переходять 2600 потягів. Число пасажирів оцінюють на пів міліона денно. В деяких хвилинах буває, що потяги переходять що пів мінути, а часами бачиться, що пять або шість потягів переходить один за другим. В ко[illegible]

...ні переважають вантажні потяги. Клепгем Джанкшен є теж найбільша розділььна стація молока в столиці. Воно приходить у великих цистернах, що мають склянне нутро. З них виомповують молоко до збірників у центральних складах, де його стерилізують і розливають у бутельки. Цей великий рух потягів контролює трьох людей, що сидять в малій кабіні над шляхами. В кабіні є сцентралізоване орудування всіми зворотницями і сигналами, що хермує всіми потягами на всі лінії при максімум безпечности.

— Ріжні вістки. Болгарія ввела в себе монополь на тютюн. — Офіціяльна совітська статистика стверджує, що цього року було на сов. залізницях на 62 прц. більше нещасливих випадків, ніж минулого року; найбільше було їх на томбовській сітці — 492 випадків за вересень. — У Мадриді скасували цензуру. — У мексиканському місті Чігуагуе зачинила влада всі католицькі церкви. — У Ковні врештували нім. расиста Гундслерфера, що мав у хаті склад зброї. — У Румунії померла Ельза Неаруцці, що записала своє велике майно братові короля Карла, Миколаєві. — У Спол. Державах увели обмеження, щоб не впускати чужинних музик. — У білоруському університеті в Мінську ввели історичний факультет, на який вписалось 67 студентів; совітська „Правда“ каже, що 85 прц. із них комуністи. — У Бомбаю промовляв Ганді перед 80.000 слухачами, як упевняє, востаннє на політичну тему, зрікаючись становища голови „виконавчого комітету конгресу“.

—o—

З кіна.

КІНО-РЕВІЯ „КОЛІСЕЙ“: „ГРІШНИК“ і ревія МИСТЕЦЬКИЙ ЧАЛЕНДЖ“.

Кіно „Колісей“ висвітлює від нового сезону нові фільми „Парамаунту“ і „Юніверсал Корпорейшен“, які йдуть уперше у Львові. Остання фільма „Юніверсалю“ чисто американська: карярі, важко-атлетичні змагання, закулісові махінації менаджерів і... гепіенд. І хоч у фільмі нічого нового, усеж акція жива і глядач емоціонується. Публика може розвязувати таку проблему: чи професійний картяр, що у перебранні англійського пастора обігрaває несовісних людей і освободжує убогих, чесних горожан від суворих бізнесменів, є грішником, чи добродієм. Головну ролю грає Джол Мек Крі, відомий з фільми „Граф Заров“.

Другу частину програми заповнює двогодинна ревія, багата і ріжноманітна, яку кілька літ тому ставили замість оперет і опер найбільші театри. У цій ревії маємо: повний балет, ґерльси, гумористів, ревелерсів і збільшену орхестру. Завдяки численному ансамблеві (повер 20 люда) окремі точки ревії дуже добрі. Найбільше подобається відомий характеристичний актор Свірський, що є провідником цілої ревії, п. Славський у своїх пісеньках, ревелерси „Евгена“. Найбільший успіх мала п. Слава Бастані, молода співачка, яка співає просто, щиро і дуже симпатично. Так і видно, що це її перші виступи.

До успіху ревії причиняються гарні декорації проф. Балька, особливо в інсценізованій картині „На Сагарі“.

Програма тягнеться чотири години. *Е. Тк.*

З дороги життя.

Країна мрій і туги.

Вступали ми повагом у місяць листопад. Вже сама увертюра до нього настроює на „мостово“ та насуває глибокі думи про позагробове життя; Здавалось би, що в такий час люди забувають про своє сезонове існування на цьому падолі сліз, що вирікаються своєї малини, марности й дрібничковости та ростуть (бодай у своїх очах) до міри велитнів..

Та де там. Ледви у кількох людей пера блиснули вогники як слабкі познаки стану, що називається меґальоманія акута, більшість зберігає рівновагу.

Хотів я бризнути ведром холодної води на голови тих бідних, щоб прочуняли...

Написав два фейлетони, перечитав їх на холодно і жбурнув у вогонь, нехай загріються.

От і пишу третій...

Про щож писати у слітний день зі снігом, як не про країну мрій і туги, куди рветься холодне тіло?

Тим більше, що і так чув я досить нарікань між членами одного „братства доброї смерти“, що малі фейлетоністи за багато талапаються у рідних калабанях, замісць — як казав один емеритований льотерійний офіціял — мати відвагу і пуститись на широке море політики?

— Приказ, пане надраднику; поїду завтра на Адріятик. Зроблю це для вас, бо признаю слушність вашим цінним заввагам. Беру весло в руки.

Італіє! Країно моїх снів і туги, лазуристих хвиль і неба (гляди картина Виґживальського...), чудових ранків над Тибром (пригадай III. дію з „Тоски“ Пуччінія...), грізних: Везувія і Мусолінія (читай Донцова в перекладі Островерхи...), каналу і мосту зітхань (читай наші тижневики...).

Хотів би я тоді співати пісню ніжну, як твої облаки, горду як твої Апеніни, а голосну, як твій дуче. Ти від ряду років стоїш у самому осередку закіцавлення всього світа!

Та начитався я, що про тебе пишуть безсторонні і посторонні люди, настроїв я поневолі свою ґітару на невеселу російську тонацію.

Бо й чого я не довідався?

Що вся Італія стогне під диктатурою Мусолінія. Що фашисти правлять у ній, як сірі гуси. Всі піддані під самоволею одної партії. Опозиція загалом не приходить до слова. Сойм є громадою манекінів, що безкритично ухвалюють урядові внески. Італія має короля, а король рад, що має Мусолінія, без котрого певно не був би королем. Вбивство Матеотія до цієї пори окутане глибокою тайною. Інші опозиціоністи мандрують до твердинь, або на Вербові острови. Пресова петля затіснена. Данте і Петрарка існують лише „в дорозі особливої ласки“. Письменникам вільно славити цісаря і Августа; про Каліґулю не вільно згадувати. Нарід збіднів від податків матеріяльно й морально. Словенські й німецькі меншостеві справи, виведені перед Ліґою Націй Італія програває. Школи не служать науці, лиш пропаґанді фашизму. Марконі, що своїми винаходами дорівнює нашим фашакам, заходиться рятувати державний престіж Італії за кордоном. І взагалі творяться над Тибром діла, про які й фільософам не снилося...

Італіє! Країно моїх снів і туги!..

Тиберій Горобець.

ДИВОГЛЯДИ.

КАНДИДАТ НА МИРОВУ НАГОРОДУ НОБЛЯ.

У Білгороді гурт росіян на еміґрації поставив пропозицію, щоб звернутись до комітету нагороди Нобля і висунути кандидатуру на мирову нагороду... покійного короля Олександра.

ЧОТИРИ МИШІ СЧИНИЛИ ПАНІКУ.

Одного дня ввесь Льондон захвилювався. Із Наукового Інституту втікли чотири миші. Були це миші, яким прищепили бацилі прокази. Всю територію довкола інституту оточила поліція; всі робітники і співробітники шукали за мишами, які могли рознести проказу по всьому місті. На щастя, миші втікли до пивниці і там уночі їх зловили.

ЩО ВАРТ РАДІОВИЙ АПАРАТ.

Муринське племя Ватупі у британській кольонії Кенія в півд. Африці дістало недавно нового короля. Старий король вислуживши на свому становищі 44 роки, хотів відпочати по важких трудах. Але відступити задурно престолу не хотів. Була нагода, щоб продати його за високу ціну і він подав до відома, що його наслідником буде той, хто зробить йому дарунок з радіового апарату. Найшовся молодий мурин, що негайно вибрався до Капштадту і привіз звідти бажаний апарат. Старий король відтепер слухає радія, а молодого слухають піддані.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Зиновій Кузьма, катехит народніх шкіл в Теребовлі помер дня 31. жовтня 1934 по тяжкій недузі в 40 році життя. Покійний був дуже діяльним членом усіх культурно-освітних і економічних установ в Теребовлі. Брав живу участь у визвольних змаганнях як старшина У. Г. А. Перебув всі воєнні страхіття, які підтяли його організм і перед часом загнали його в могилу. Був добрим проповідником і промовцем, виступав на ріжних святах, нарадах і вічах — а його палке, щире слово, глибока ідейність і тверда віра в кращу долю нашого народу захоплювали слухачів. Теребовельщина понесла велику втрату — бо не стало одного з кращих активних діячів на всіх ділянках народнього життя. Земля Йому пером!

Д-р Остап Постригач, адвокат і видний народній діяч в Тернополі, помер по довгій і тяжкій недузі в середу 31. жовтня ц. р., осиротивши вдову, дві дочки та сина Володимира, адвокатського апліканта в Тернополі і одного зі замітніших молодих українських поетів. Покійний прожив 55 літ. Похорони відбулися в Тернополі в пятницю 2. листопада ц. р. Ширшу згадку про Покійного помістимо окремо. В.П.П.

Дописи.

РУДКИ.

Оснування філії „Союзу Українських Купців і Промисловців“. Дня 26. X. ц. р. відбулися установчі збори філії „Союзу Українських Купців і Промисловців“ у Рудках в салі Народнього Дому. Збори отворив п. І. Роздольський і передав провід п. Осипові Смішкові (власник млина). Відтак делеґат Головного Т-ва секр. Д. Конюх виголосив організаційний реферат. По дискусії підписали присутні статути і подання до староства та вибрали тимчасовий комітет основників. Присутні були купці і промисловці місцеві та з сіл повіту, як також адвокат д-р П. Гайдучок з Рудок. Крім організаційних справ обговорювали зібрані купці справу власної гуртівні споживчих товарів для секції корінників. Серед купців і промисловців повіту слідне велике зацікавлення своїм становим товариством.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Товариські змагання між цими дружинами відбудуться в неділю 4. ц. м. на грищі Чорних в год. 11.30 передполуднем. Попередять в год. 10-ій змагання Україна II — Чорні II.

КАМЕНЯРІ — ДНІПРО 2:2.

Дня 28. X. розіграли Каменярі (Львів) зі спортовою дружиною Дніпро у Винниках мечеві змагання, які покінчилися ремісовим вислідом 2:2.

ПІНҐ-ПОНҐ У ЛЬВОВІ.

Дня 16. X. відбулися в домівці Каменярів у Львові пінґ-понґові змагання між дружиною Каменярів і Соколом III. Перемогли Каменярі з вислідом 5:1.

Дня 23. X. відбулися пінґ-понґові змагання Каменярів з пінґ-понґовою дружиною Спортового Т-ва „Україна“. Змагання покінчилися перемогою Каменярів з вислідом 6:0. При відплатних змаганнях 29. X. перемогли Каменярі Україну у відношенні 5:1.

ТРЕТЯ ПРОГРАНА ДОВБУША В МИСТЕЦТВАХ.

Минулої неділі розіграв Довбуш змагання за мистецтво Буковини з жидівською дружиною Макабі. Змагання ті програв Довбуш у відношенні 2:0. Це вже 3-я з черги програна української дружини у мистецтвах (на всіх 4 розіграних змагань). По тих програних опинився Довбуш на останньому місці в табелі.

І „РУСЬ“ ПРОГРАЛА ЗМАГАННЯ З РУМУНСЬКОЮ ДРУЖИНОЮ!

Мин. неділі розіграла ужгородська „Русь“ на власному грищі відплатні товариські змагання з румунською спорт. дружиною „Олімпія“ (Сату-Маре), які програла у відношенні 2:1 (0:0). Перші змагання з „Олімпією“, розіграні в Сату-Маре, виграла була „Русь“ у відношенні 5:0.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ВАРШАВА. Польонія — Л. К. С. 4:2 (1:1)

КРАКІВ. Краковія — Леґія 2:0 (0:0)

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Українська Драматична Сценка у Львові (саля „Удю", Оссолінських 10)

Субота, 3. XI. год. 7·30 веч. „Поцілунок перед дзеркалом".

Неділя, 4. XI. год. 7·30 веч. „Поцілунок перед дзеркалом".

Великий Міський Театр.

Субота, 3. XI. год. 7·30 веч. „Чужа дитина".

Неділя, 4. XI. год. 3·30 поп. „Я переміг крізу".

Неділя, XI. год. 7·30 веч. „Чужа дитина".

Театр Рівноподностей.

Субота, 3. XI. год. 7·30 веч. „X — 33".

Неділя, 4. XI. год. 3·3 поп. „Мачуи".

Неділя, 4. XI. год. 7·30 веч. „X — 33".

Концертове Бюро Тірка:

Понеділок, 5. XI. II. мистецький концерт: Ваза Пшігода, скрипак.

Вівторок, 6. XI. В. Пшігода у Дрогобичі.

Середа, 7. XI. В. Пшігода у Перемишлі.

Кіна.

АПОЛЬО: „Нуждарі" (Віктора Гіґо).

АТЛЯНТИК: „Віва Віля".

ВАНДА: „Усміх щастя".

ГРАЖИНА: „Чар віденського вальса".

КАСІНО: „Любовні мрії" з Ришардом Ганбером.

КОЛІСЕЙ: „Грішник" і ревія мистецький чаденкж".

КОПЕРНИК: „Нана" (на осн. Е. Золі). Крім того: колірова гротеска та найновіший Тижневик Парамавнту.

МАРУСЕНЬКА: „Нана" (на осн. Е. Золі) і ревія: „Проґібіція шалів".

МІРАЖ: „Нібелюнги".

МУЗА: „Кохає, любить, шанує".

ПАЛЯС: „Скамполько" (Доллі Гас).

ПАН: „Присуд життя" і ревія.

ПАСАЖ: „Пригоди мандрівників" (Вілліям Десмонд) і ревія: „Ґранда над Ріо Ґранде".

РАЙ: „Чи Люцина не дівчина".

СВІТ: „Ганка очі чорні" та циганський хор.

СОНЦЕ: „Піднебесні лицарі", ревія: „Осінні маневри".

СТИЛЕВЕ: „Князь Аркадій" і ревія.

УТІХА: „Без чести" і ревія.

ХИМЕРА: „Їх Ексцеленція цілує" (Джан Гейнор, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Субота, 3. листопада 1934.

Відень (506,8) 12·30, 13·10 Концерт, **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. муз., 21·40 Веселе авд., **Прага II.** (249,2) 15·00 Пісоньки та байки (нім. авд.), **Париж** (1648) 13·00 Концерт, 21·00 „Ле Жонґлер де Нотр Дам" оп. Маснета, **Атльона** (531) 21·00, 21·30 Оп. арії, 22·00, 22·15 Спів, **Берлін** (356,7) 18·40 Скрипка, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·00 Для дітей, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Концерт (муз., спів), **Мінхен** (405,4) 20·10 „Кавалерія Рустікана" оп. Масканія, **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. муз., 17·20 Фортепян, 18·30 Спів, **Мілано** (368·6) 17·10 Вок. концерт, 20·45 „Бельфагор" лір. оп Респіґія, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика.

Неділя. 4. листопада 1934.

Відень (506,8) 11·10 Симф. концерт, 15·55 Трубні інструменти, 20·15 „Бокачіо" оп. Суппе, **Братислава** (298,8) 11·00 Концерт, **Кошиці** (259,1) 17·30 Еміґрація сх. Словаччини в пісні, **Прага** (470,2) 16·00 Концерт військ. орх., 20·00 Концерт із фільгармонії, **Париж** (1648) 18·00 Концерт симф. орх., 21·00 „Малий Фавст" оп. Герве, **Данціґ** (230,2) 15·30 Брамсові пісні, **Берлін** (356,7) 18·50 Давня нім. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·00 Осінні мелиході, **Кельн** (455,9) 15·00 Фортепян, **Ляйпціг** (382,2) 15·00 Романтичні пісні Шуберта, Брамса, Регера, 17·20 Сонати, **Штутгарт** (522,6) 20·00 Оп. вечір, **Будапешт** (550,5) 18·35 Циг. музика, 22·00 Концерт оп. орх., **Мілано** (368,6) 18·15 Легка муз., **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт, 20·45 „Продана наречена" оп. Сметани.

Львівське радіо.

Субота, 3. листопада 1934.

6·45 Ранішня авдиція 7·50, 12·00 Реклям. концерт, Сільва рерум, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Фантазії оп. Верді (гр. пл.), 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Найновіші гр. пл., 16·30 Театр Уяви: „Всі пересідаються" авд. для дітей Карі Грея, 17·50 Про втрачений час і точність, 18·00 Лікарський гонорар (фейл.), 18·10 Мистецьке життя театр. репертуар, 18·15 I. Концерт з циклю „Форт. сонати", 18·45 „Суспі. життя рослин", 19·00 Скрипка, фортепян, 19·20 У Кришині над Гоплом, 19·30 Легкі пісоньки (Лі-Готі), 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Легка муз., Хор Дана, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт, фортепян, 21·45 Перспективи наймолодшої поезії, 22·15 Танк. музика, 23·05 Театр Уяви: „Ловецькі брехні", 23·35 Сальон. музика з грам. плит, 24·00 Танкова музика.

Неділя, 4. листопада 1934.

9·00 Ранішня авдиція, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Сільва рерум, 12·10 Театр. огляд. 12·15, 13·15 Муз. поранок, 13·00 У домику дісових людей, 14·00 Оп. попурі (ґр. пл.), 15·00 Рільн. балачка „Орг. рух серед селян", 15·15 Нар. хор, 15·25 Огляд ринків рільн. продуктів, 15·35 Балачки та пароді, 15·45 Почт.-рільн. скринька 16·00 „Перша рана" (фраґм. рукопису повісти Мариновського), 16·20 Спів (Шабранська, мецосопран) у супр. форт., 16·45 Вар і Сава, балачка для ст. дітей, 17·00 Нар. муз. до танку, 17·30 Що це таке книжка для молоді, 18·00 Театр Уяви, 18·45 Бельведерці, 19·00 Легка музика, 19·50 Акт. фейл., 20·10 Концерт симф. орх. (В. Поповський, скрипка), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На веселій льв. хвилі, 21·45 21·46 Спорт. вістки, 22·00 Почт.-техн. скринька, 22·15 Рекл. концерт, 22·30 Р. Штравс: „Пригода Сімпліцісімуса" симф. поема, Вальс (Кавалір срібної рожі) з гр. пл., 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних ооротах 5.27 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·43, Париж 34·90·50, Берлін 212·80, Амстердам 358·35, Прага без трансакцій, Італія 45·35, Бельгія 123·55, Данціґ 170·80 Нюйорк кабель 5·30 1/4, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Доляри 8·91—8·93, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·70—82·20, Корони 35·80—36·30, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·30, рублі 1·20, фльорени 0·70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 31. жовтня ц. р. кооперативам платив за. льоко Львів.

1 кг. масла десерового	2·30 зол.
1 л. молока	0·14 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	3·80—3·90 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 2. до 10. листопада п. р. включно купує тільки індики та пантарки. Ніякої іншої птиці не приймає. Почавши від 5. листопада ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Ґловацького 23):

Пантарки	I кл.	за 1 кг.	1·25	зол.
„	II „	„	1·00	„
Індики	I „	„	1·10	„
„	II „	„	0·80	„

ПОДЯКА.

Невблагана кільканітня недуга і невинні смерть забрала нам найдорожчу Особу-Дружину, Сестру і Тету — бл. п. **Марію Водчну.** Усім Приятелям і Знайомим, що несли нам моральну потіху в нашім горі в часі недуги і по смерти Померлої, як теж усім Тим, що висловили нам своє співчуття, складаємо найщирішу подяку, зокрема дякуємо Вп. П. Д-рові Мисюкові за лікарську опіку, о. Редемптористові Д-рові Більке за духовну обслугу, Всечеснішим Отцям з о. Кондотанином В. Гронинським на чолі, зокрема о. Осадці, що не жалував труду і приїхав з провінції, за проводи тліних останків на місце вічного спочинку. Тернопільському Громадянству дякуємо за численну участь у жалібнім поході.

Тернопіль, дня 1. листопада 1934.

Муж і рідня.

ОПОВІСТКИ

Порядок Богослужень у церкі Успения Пр. Д. Марії (Волоській). В неділю і свята: Утреня в 6 год. Читані Служби Божі в 7 г. з проповідлю, 8, 9 (перед нею в г. 8·45 проповідь) і в г. 12. Співана Служба Божа з проповідлю в г. 10 Вечірня в г. 4 з проповідлю і сепліканцією і благословенням Найсв. Тайнами. В свята перша Служба Божа читана в г. 6·15. В будні дні Служба Божа в г. 6·15, 7 і 8 і вечірня в г. 6. Священики сповідають від год 6 рано і вечером від 6. Кожної першої пятниці в місяці по Службі Божій в г. 6·15 а кожної першої неділі по Сл. Божій в год 7 і 10 благословення Найсв. Тайнами. 3—4

Хто з колишніх старшин У. Г. А. мавби яку відомість про Августина Бабія, кол. команданта відтинка під Равою, а відтак старшину VI (здається) бриґади У. Г. А. зволить подати до відома батькові Д-р Михайлові Бабієві, адвокатові у Львові вул. Льва Сапіги 65. 509

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.